



כל חיילי הוורמאכט הגרמני נשבעו אימונים לפירר אדולף היטלר - האם אחד מהם יכול להיות שגריר בישראל?

דֶּמֶמְאָכְט

תיתכנה אפתעות. אך כל עוד לא יתקבלו ידיעות נוספות, יש להניח כי פאולס אינו אשם בפשעי-מלחמה מיוחדים. השאלה הגדולה היא: האם עצם שרותו בוורמאכט פוסל אותו? לגבי בן-גוריון, התשובה היא פשוטה: הוורמאכט דמה לכל צבא אחר. בשביל ישראלים אחרים, התשובה פשוטה לא-פחות, אך הפוכה: הוורמאכט היה אירגון פושע, כמו ה"ס", וכל חבריו פושעים. מה האמת ההיסטורית?

כשם שהוורמאכט מסור למדינה זו של הנאציזם-סוציאליזם בנאמנות עיוורת ובציות עיוור, כך גאה מדינה נאציזם-סוציאליסטית זו, וגאה המפלגה המנהיגה אותה, על הוורמאכט שלנו. רוז אחת ורצון אחד מחשלים את הרייך, העם, המפלגה והוורמאכט. (אדולף היטלר, נאום בפני הרייכטטאג, 20.2.39.)

מה זה "ורמאכט"?

אם האדם לא היה נאצי, והוא איש הגון, אינני רואה בו שום פסול! כל גרמני היה חייב לשרת בוורמאכט! והמאכט? מה זה ורמאכט? באנגליה קורר אים לוח, ארמיי, בישראל - צה"ל, ובגרמניה - ורמאכט! ורמאכט זה הצבא הגרמני, ואם האיש לא היה נאצי, ולא השתתף במעשי הנאצים, אינני רואה בו שום פסול!

(דויד בן-גוריון, ראיון במעריב, 9.7.65.)

ר מונח הגרמני "ורמאכט" מורכב משתי מילים: "ור" - הגנה, ו"מאכט" - עוצמה. הוורמאכט פירושו - עוצמת-ההגנה.

ב עוד שבועיים יתברר אם המוני ישראל חושבים כמו דויד בן-גוריון. תזמורת צה"ל, או תזמורת משטרת ישראל, תנגן את צלילי דויטשלאנד, דויטשלאנד איבר אלס, הדגל השחור-אדום-זהוב יתנופף בראש התורן, והר רולף פרידמן, פאולס, השגריר הראשון של קהיליית-הברית הגרמנית, יגיש את כתבי-האמנתו.

ההפרה הגדולה הראשונה של חוזה ורסיי, חוזה-השלום שהוכתב לגרמניה בתום מלחמת-העולם הראשונה.

העובדה שתעמוד באתר רגע לגנד עיני הציבור היא עברו של השגריר: שרותו כמאור (רב-סרן) בחרמאכט הגרמני, שהעניק לו אותות-הצטיינות לרוב.

עד לאותו יום נקרא הצבא הגרמני בשם "רייכסחר" - "הגנת הרייך".* הרייכסחר היה מורכב ממאה אלף חיילים בלבד, בהתאם להגבלות חוזה-השלום, ולא היה קיים חיל-אוויר גרמני. חיל-הים היה מוגבל ליחידות קטנות.

פאולס איננו הדיפלומט הגרמני היחיד שנתקל לאחרונה בבעייה זו. גורל דומה נפל בחלקו של אדם שעבד במחיצתו במשרד-החוץ הגרמני, ושעמד להתמנות כעובד השגרירות הגרמנית בישראל. זהו קלאוס פון-אמסברג, ארוסה של נסיכת-הכתר ההולנדית.

מאחר שאסור היה לקיים שרות-חובה, היה הרייכסחר מורכב מחיילים מקצועיים. אלה זכו לאימונים מעולים, מתוך כוונה שבכוא היום יוכל כל סמל להיות לקצין, וכל טוראי לסמל. המטכ"ל, שקיומו נאסר על פי החוזה, קויים בהסתואה.

זהו קלאוס פון-אמסברג, ארוסה של נסיכת-הכתר ההולנדית. לפני שהסכימו לנשואין העתידים, שיהפכו את פון-אמסברג באחד הימים לבעל-המלכה, טרחה הממשלה ההולנדית להגיש לחברי הפרלמנט דו"ח של 200 עמודים על התנהגותם של החר ומשפחתו בימי הרייך השלישי.

ראשי הרייכסחר לא היו, ברובם, נאצים. הם היו אנשי הימין הריאקציוני, רובם מבני האצולה בעלת-האחוזות, והם התייחסו להיטלר בבזו רב. אולם בדרגות הנמוכות היה היטלר פופולארי. בשלב הסופי מילאו כמה מן הגנרלים של הרייכסחר תפקיד מכריע בהעלאת היטלר לשלטון.

מנהל המכון ההיסטורי של הצבא ההולנדי נשלח במיוחד למילאנו, כדי לחקור שם כיצד התנהג אמסברג כאשר שירת שם, כחייל בן 18, בחטיבת-שריון של הוורמאכט. רק כאשר לא נמצא בו כל דופי אישי, הסכימו ההולנדים, באי-רצון ובמורת-רוח בולטת, לשידוך.

היטלר לשלטון של הרייכסחר היה נשיא-המדינה, פאול פון-הינדנבורג, המארשל האגדתי של מלחמת-העולם הראשונה. הוא בז להיטלר, הודיע פעם כי לא יתן ל"טוראי-הראשון הכבוהמי" שום תפקיד, זולת תפקיד שר-הדואר. אולם פון-הינדנבורג, שלקה בטימטום הזיקנה, שוכנע לבסוף שיש למסור את השלטון להיטלר.

מנהל המכון ההיסטורי של הצבא ההולנדי נשלח במיוחד למילאנו, כדי לחקור שם כיצד התנהג אמסברג כאשר שירת שם, כחייל בן 18, בחטיבת-שריון של הוורמאכט. רק כאשר לא נמצא בו כל דופי אישי, הסכימו ההולנדים, באי-רצון ובמורת-רוח בולטת, לשידוך.

אחרי המינוי הגדול, השתתפו פון-הינדנבורג וראשי הצבא בטכס חגיגי בכנסיית חיל-המישמר של פוטסדאם, מושב המלכים הפרוסיים ליד ברלין, בו הוכרו על היטלר כעל ממשין המסורת הצבאית הגרמנית.

ישראל לא מצאה לנכון לבדוק את עברו של השגריר-המיועד ביסודיות כה רבה, ולכן עוד

במארכ 1935 סבר היטלר כי הוא חזק די צורכו כדי להכריז על שרות-חובה. באותה הודעה הוקם הוורמאכט, והוכרו שיהא מורכב משלוש זרועות:

● הצבא ("האר")

● חיל-הים ("קריגס-מארינה" - "צי-המלחמה")

● חיל-האוויר ("לופט-וואפה" - "נשק האוויר")

לכל אחת משלוש הזרועות היה פיקוד-עליון ומטכ"ל משלו. מעליהם פעלו הפיקוד-העליון והמטכ"ל של הוורמאכט כולו, שכראשם הועמד תחילה שר-המלחמה ורנו פון-בלומברג, שנשא גם את התואר "מפקד עליון של הוורמאכט".

פון-בלומברג סולק מן התפקיד ערב המלחמה, כאשר נתגלה כי נשא לאשה יצאנית שהיתה רשומה בתיקי המשטרה. מאחר שהיטלר היה שושבין בנשואין, נראה הדבר כעלבון לפירר. באמתלה זו נטל היטלר את תואר המפקד העליון של הוורמאכט לעצמו. לידו כיהן, כמנהל הפיקוד, המרשאל וילהלם קייטל, שנידון למות והוצא להורג אחרי המלחמה בנירנברג.

עצם המושג "ורמאכט" שייך, על כן, מתחילתו ועד סופו, לעולמו של הרייך השלישי.

מי שירת?

מ כיוון שהוורמאכט היה מבוסס על גיוס-חובה, שהפך בימי המלחמה לגיוס טו-טאלי, לא היתה לגרמנים ברירה אלא לשרת בו.



כך החלה השואה: חיילי הוורמאכט מול ורשה הבוערת

* הצבא הנוכחי של מערב גרמניה נקרא בשם "בונדסוור" - "הגנת הברית". הכוונה היא לברית הפדרלית של גרמניה המערבית.